

PWYLLGOR YMGYNGHOROL HARBWR PORTHMADOG DYDD MAWRTH, 7 MAWRTH 2023

YN BRESENNOL:

Y Cyngorydd Gwilym Jones (Cyngor Gwynedd) (Cadeirydd)
Y Cyngorydd June Jones (Cyngor Gwynedd) (Is-gadeirydd)

Y Cyngorydd Nia Jeffreys (Cyngor Gwynedd) a Robert Owen (Cynrychiolydd Buddiannau Masnachol).

HEFYD YN BRESENNOL: Llyr Beaumont Jones (Pennaeth Cynorthwyol Economi a Chymuned), Bryn Pritchard-Jones (Rheolwr Gwasanaeth Morwrol), Arthur Francis Jones (Uwch Swyddog Harbyrau), Malcolm Humphreys (Harbwrfeistr Porthmadog) ac Eirian Roberts (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

SYLWEDYDD: Desmond George (Pwyllgor Ymgynghorol Harbwr Aberdyfi)

Llongyfarchwyd Bryn Pritchard-Jones ar ei benodiad yn Rheolwr Gwasanaeth Morwrol, ac fe'i groesawyd i'w gyfarfod cyntaf yn y rôl honno.

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cyngorydd Llywelyn Rhys (Cyngor Tref Porthmadog) a Sefydliad Bad Achub Cricieth.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

3. MATERION BRYD

Ni dderbyniwyd unrhyw faterion bryd.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 11 Hydref, 2022 fel rhai cywir.

5. DIWEDDARIAD AR FATERION RHEOLI'R HARBWR

Cyflwynwyd yr adroddiadau isod a gwahoddwyd adborth gan yr aelodau ar faterion diogelwch a materion gweithredol yr harbwr.

(1) Adroddiad yr Uwch Swyddog Harbwr yn rhoi diweddariad byr i'r pwyllgor ar faterion yr harbwr am y flwyddyn a ddaw i ben ar ddiwedd Mawrth 2023.

Codwyd materion o dan y penawdau isod:-

Angorfeydd Porthmadog a Chofrestru Cychod

Ymhellach i gynnwys yr adroddiad ysgrifenedig, nododd yr Uwch Swyddog Harbyrau fod yr archwiliad tanddwr o'r angorfeydd yn yr harbwr eisoes wedi'i gynnal. Canfuwyd bod angen newid 20 cadwyn (riser) a gobeithid y byddai'r gwaith yn cychwyn yn fuan, yn amodol ar ymrwymadau'r contractwr angorfeydd.

Cod Diogelwch Morol Porthladdoedd

Ymhellach i gynnwys yr adroddiad ysgrifenedig, nododd yr Uwch Swyddog Harbyrau y byddai Gorchymyn Llongau Masnach (Badau Dŵr) 2023 yn dod yn weithredol ar y 31ain o Fawrth, ac y byddai'n rhoi mwy o bwerau i'r asiantaethau perthnasol i erlyn perchnogion a mordwywyr am gamddefnydd peryglus o fadau dŵr. Roedd ganddo gyfarfod gyda'r Heddlu ar 17 Mawrth i drafod y ffordd ymlaen, a byddai mewn sefyllfa i adrodd mwy i'r aelodau yn dilyn y cyfarfod hwnnw.

Nododd y Pennaeth Cynorthwyol Economi a Chymuned fod diffyg rheolaeth / gorfodaeth dros fadau dŵr personol wedi bod yn destun cryn bryder dros y blynyddoedd, a bod y newid yn y ddeddfwriaeth yn gam i'r cyfeiriad cywir. Byddai'r trefniadau a'r rheoliadau yn datblygu dros y misoedd a'r blynyddoedd nesaf, a gellid rhannu manylion pellach gyda'r aelodau maes o law.

Ychwanegodd y Rheolwr Gwasanaeth Morwrol y byddai'r ddeddfwriaeth newydd yn arf ychwanegol i'r Cyngor petai yna ddamwain neu ddigwyddiad yn y dyfodol. Pwysleisiodd hefyd fod gan y Cyngor system gofrestru effeithiol mewn lle yn barod, felly petai rhywun yn cael ei weld yn troseddu gyda bad pŵer, roedd yn bwysig nodi'r rhifau cofrestru er mwyn sicrhau bod modd adnabod yr unigolyn.

Materion Ariannol

Rhoddodd y Rheolwr Gwasanaeth Morwrol esboniad llawn o gyllideb yr Harbwr 01/4/22 - 31/3/23, a gynhwyswyd fel atodiad i'r adroddiad.

Holwyd pam bod incwm yr Harbwr bron £10,000 yn is na'r targed. Mewn ymateb, nododd y Rheolwr Gwasanaeth Morwrol:-

- Nad oedd pob angorfa wedi ei llenwi, ac roedd yr incwm yn ddibynnol ar brysurdeb yn ystod y tymor.
- Nad oedd tymor 2022 mor brysur â thymor 2021, pan roedd yna gyfyngiad ar deithio dramor oherwydd Cofid.
- Yn gyffredinol, rhagwelid y byddai tua £6,000 o orwariant, ond roedd yna gostau sylweddol eraill yn debygol o godi yn y mis nesaf, megis pwrcasu cadwyni angorfeydd a chwblhau gwaith cynnal a chadw ar gwch yr harbwr, felly byddai'r gorwariant yn debygol o gynyddu rhywfaint erbyn diwedd y mis.

Ychwanegodd y Pennaeth Cynorthwyol Economi a Chymuned:-

- Ei bod yn debyg bod y gyllideb yn seiliedig ar niferoedd hanesyddol, a gwelwyd lleihad yn gyffredinol yn nifer y cychod ar draws harbyrau'r sir.
- Yn ogystal ag angorfeydd y Cyngor, bod yna adnoddau ychwanegol wedi'u datblygu yn Harbwr Porthmadog dros y blynyddoedd, ac yn benodol pontwns Clwb Hwyllo Madog. Roedd rhai o gwsmeriaid hanesyddol y Cyngor wedi symud i'r ddarpariaeth pontwns, a bellach yn gwsmeriaid i'r Clwb Hwyllo. Gan hynny, nid oedd y darlun yn adlewyrchiad llawn o'r holl gychod yn yr harbwr.

Ffioedd a Thaliadau 2023/24

Ymhellach i gynnwys yr adroddiad ysgrifenedig, nododd y Rheolwr Gwasanaeth Morwrol:-

- Y cyflwynwyd adroddiad i'r Uned Gyllid a disgwyliid i'r ffioedd angorfeydd a badau pŵer gael eu cadarnhau yn eithaf buan.
- Bod lefel chwyddiant Harbwr Porthmadog yn 8.5%, sy'n golygu bod ein targed incwm hefyd wedi cynyddu 8.5%.
- Y cynigiwyd codi ffioedd Harbwr Porthmadog 6%, a disgwyliid i weld a fyddai'r Aelod Cabinet yn cadarnhau'r ffioedd ai peidio. Yn amlwg, pe na lwyddid i gyrraedd y targed am y flwyddyn ariannol nesaf, byddai'n rhaid cwtdogi'r gwariant.
- Y codwyd rhai ffioedd cysylltiedig â ffioedd lansio a chofrestru cychod. Roedd ffioedd cofrestru beiciau dŵr a chychod pŵer wedi codi 20%, sef o £50 i £60 am y flwyddyn, ac roedd y ffi flynyddol am gofrestru a hawlen lansio wedi codi o £150 i £170.
- Y cynigiwyd cadw'r ffi lansio ar £20 gan i'r ffi gael ei dyblu o £10 i £20 tua 3 blynedd yn ôl.
- Y cynigiwyd cynnydd yn y ffi lansio cychod llai na 10-marchnerth o £30 i £35.

Holwyd sut roedd ffioedd y Cyngor yn cymharu â ffioedd y pontwns, ac ati. Mewn ymateb, nododd yr Harbwrfeistr fod ffioedd y pontwns tua £1,000 yn uwch na ffioedd angorfeydd y Cyngor. Nododd yr Uwch Swyddog Harbyrau y byddai'n holi'r Clwb Hwyllo am yr union ffigwr ac yn gyrru'r wybodaeth ymlaen i'r aelod.

Nododd y Pennaeth Cynorthwyol Economi a Chymuned ei bod yn anodd cymharu angorfeydd a phontwns, gan eu bod yn ddatblygiadau gwahanol iawn i'w gilydd, a bod y Cyngor yn croesawu'r ffaith bod y Clwb Hwyllo wedi llwyddo i ddatblygu'r cynllun pontwns i uchafu ansawdd a chyfleusterau o fewn yr Harbwr.

- (2) Adroddiad yr Harbwrfeistr yn crynhoi'r materion Mordwyo a Gweithredol a wnaed ac a brofwyd yn y cyfnod rhwng Hydref 2022 a Mawrth 2023, gynnwys materion cynnal a chadw.

Codwyd materion o dan y penawdau isod:-

Materion Gweithredol

Ymhellach i gynnwys yr adroddiad ysgrifenedig, nododd yr Harbwrfeistr nad oedd yr ymarferiad ymateb brys i lygredd olew ar raddfa fawr yn yr Harbwr wedi costio dim i'r Cyngor. Nododd hefyd fod y darparwyr cymeradwy wedi dysgu llawer o'r ymarferiad gan fod yr afon yn llifo'n reit gyflym drwy'r Harbwr.

Gwnaed sylw y byddai'n fuddiol petai'r aelodau lleol yn cael gwybod ymlaen llaw am ddigwyddiadau o'r fath yn yr Harbwr yn y dyfodol.

Cynnal a Chadw

Ymhellach i gynnwys yr adroddiad ysgrifenedig, nododd y Rheolwr Gwasanaeth Morwrol:-

- Y derbyniwyd cais gan Robert Owen (Cynrychiolydd Buddiannau Masnachol) i roi benthyc bad dŵr personol i'r Gwasanaeth Morwrol dros yr haf i'w gwneud yn haws patrlio sianel yr Harbwr a'r llinell lansio ym Morfa Bychan, gan nad yw'r bad dŵr personol yn ddibynnol ar y llanw fel y cwch patrôl Powercat.

- Bod yna rai materion i'w cadarnhau gyda'r Cyngor o safbwynt yswiriant, ac ati, cyn ymrwymo i hyn, ond y rhagwelid y gallai'r bad dŵr personol fod yn ased gwerthfawr i'r Gwasanaeth.
- Ni ragwelid y byddai'r trefniant mewn lle erbyn y Pasg, ond mawr obeithid y byddai mewn lle erbyn diwedd mis Mai.

Traeth Morfa Bychan

Ymhellach i gynnwys yr adroddiad ysgrifenedig, nododd y Rheolwr Gwasanaeth Morwrol fod trwydded wedi'i rhoi bellach ar gyfer cludo'r trawsnewidydd mawr i draeth Morfa Bychan ac ymlaen ar hyd y ffordd i orsaf bŵer Trawsfynydd. Hefyd, roedd cais wedi'i wneud i Gyfoeth Naturiol Cymru i osod traciau ar gyfer cludo'r trawsnewidydd ar draws y traeth.

Nododd y Pennaeth Cynorthwyol Economi a Chymuned, gan ei bod ychydig yn gynnar yn y tymor o ran darparu gwybodaeth fanwl ynglŷn â'r trefniadau ar gyfer cludo'r trawsnewidydd, y bwriedid darparu adroddiad byr i'r aelodau ymhen tua 6 wythnos yn rhoi diweddariad o'r sefyllfa.

PENDERFYNWYD nodi a derbyn yr adroddiad.

6. ETHOL SYLWEDYDDION

Gwahoddwyd y pwyllgor i ethol sylwedydd i dderbyn gwybodaeth, neu fynychu cyfarfodydd y 3 phwyllgor harbwr arall.

PENDERFYNWYD ethol y canlynol i wasanaethu fel sylwedyddion ar y pwyllgorau isod:-

- a) Pwyllgor Ymgynghorol Harbwr Aberdyfi – Y Cynghorydd Gwilym Jones**
- b) Pwyllgor Ymgynghorol Harbwr Abermaw - Y Cynghorydd June Jones**
- c) Pwyllgor Ymgynghorol Harbwr Pwllheli – Y Cynghorydd Gwilym Jones**

7. CYFARFOD NESAF

Nodwyd y cynhelir y cyfarfod nesaf ar 3 Hydref, 2023.

Nododd y Pennaeth Cynorthwyol Economi a Chymuned nad oedd angen i'r aelodau aros tan gyfarfod Hydref os oedd ganddynt fater yn codi rhwng nawr a hynny, a bod croeso iddynt gysylltu â Swyddfa'r Harbwr yn y cyfamser.

Holwyd a oedd bwriad i gynnal cyfarfod nesaf y pwyllgor ar Zoom, neu wyneb yn wyneb yn y Ganolfan ym Mhorthmadog, gan y deallid nad oedd pawb o'r aelodau yn gyffyrddus yn defnyddio'r dechnoleg. Mewn ymateb, nododd y Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth mai polisi'r Cyngor ar hyn o bryd, yn unol â Rhan 3 Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, oedd i gynnal cyfarfodydd y Cyngor Llawn, y Pwyllgor Cynllunio, y Cabinet a phwyllgorau craffu yn unig yn hybrid, gyda phob pwyllgor arall yn parhau yn rhithiol.

Ar derfyn y cyfarfod, cyfeiriodd Robert Owen (Cynrychiolydd Buddiannau Masnachol) at y diffyg aelodau cyfetholedig ar y pwyllgor gan nodi y dymunai gynnig enw Richard Owen ar gyfer un o'r seddau gweigion. Cytunwyd y byddai'r swyddogion yn trafod yr aelodaeth ymhellach, ac yn gweld pa fylchau eraill sydd angen eu llenwi hefyd.

Dechreuodd y cyfarfod am 5.30 y.h. a daeth i ben am 6.10 y.h.

CADEIRYDD